

thần thức
mênh mang

NEO- ROMANTICISM

Lê Quý Tông

MANZI

Mở cửa: 18.30 thứ Sáu ngày 24 tháng 3 2023

Mở xưởng: 25 tháng 3 đến hết ngày 22 tháng 4 2023 (11.00 đến 19.00, thứ Ba - Chủ Nhật)

Đồng thời tại hai địa điểm: manzi art space (tầng 1) - 14 Phan Huy Ích và manzi exhibition space - 2 ngõ Hàng Bún

'Thần thức mênh mang' bao gồm hơn hai mươi tác phẩm đa chất liệu trên toan và giấy của Lê Quý Tông. Đây chỉ là một phần rất nhỏ trong khối lượng đồ sộ mà anh thực hiện trong suốt bốn năm qua. Tiếp tục phát triển dựa trên 'một tổ hợp nguồn' bao gồm: hội họa, họa tiết trang trí và ảnh chụp tìm thấy, mà Tông đã và đang liên tục thử nghiệm (điểm bắt đầu có thể đánh dấu từ triển lãm cá nhân 'Lam | True Blue' của anh tại manzi cuối năm 2015); 'Thần thức mênh mang' có thêm sự tham gia của một kỹ thuật mới - in lưới (screen printing). Song hành với đó là sự chuyển đổi rõ rệt trong bảng màu được sử dụng: không còn giới hạn với phối màu đơn sắc hay tiết chế trong những tông trầm và lạnh như các series trước đây, loạt tranh trong trưng bày lần này chứng kiến sự đa dạng của các sắc độ. Vậy nhưng, xa hơn kỹ thuật mới & màu sắc mới, sâu hơn những biến hình ở dáng vẻ bên ngoài mang âm hưởng Pop Art ấy, Lê Quý Tông liệu có tạo ra những cú nhảy mới nào ở bên trong với 'Thần thức mênh mang'?

Biến chuyển đầu tiên có lẽ nằm ở tệp hình ảnh được nghệ sĩ phóng chiếu và sao lại lên toan / giấy. Lê Quý Tông dường như thoải mái hơn trong việc lựa chọn điểm bắt đầu. Thay vì chủ đích vay mượn một hình ảnh để neo đậu, dẫn dắt cho toàn bộ diễn biến sáng tác của chính mình và điều hướng tiếp nhận của khán giả, nghệ sĩ lựa chọn hết sức ngẫu nhiên từ công cụ tìm kiếm hình ảnh trên internet. Giờ đây, ngữ cảnh nguyên thủy không còn sức nặng chủ chốt nào, chúng có thể là ảnh tư liệu lịch sử, là bằng cứ cho một sự kiện đã diễn ra, là sự ghi chép xác thực / thao túng dư luận của truyền thông báo chí với một nhân vật hay một xung đột nào đó (của trước đây và hiện tại), đồng thời chúng cũng có thể là chỉ dấu thị giác đặc trưng của văn hóa đại chúng (truyện tranh Marvel, hoạt hình Disney), thậm chí cả minh họa trong truyện kể tôn giáo hay những thông điệp cổ động. Tất cả những dữ liệu đầu vào ấy tình cờ được nghệ sĩ nhìn thấy, bấm chọn, bị phân tách khỏi bối cảnh; không gian, thời gian bị xóa nhòa và theo đó, những ranh giới của tự sự gốc cũng biến mất: ta không còn thấy phe địch - phe mình; chính nghĩa hay phi nghĩa cũng đều vô nghĩa.

Nhưng bất kể nghệ sĩ có tiến hành giải cấu trúc, phá hình ảnh đến đâu và làm nhiều đến mức nào, thì hiện diện của bạo lực vẫn không thể bị đè lấp hoàn toàn, dấu vết của nó vẫn hiển lộ dù ít dù nhiều.

Trong 'Thần thức mênh mang' ta còn bắt gặp một loạt các 'TỪ KHÓA' (có thể hiện diện bằng chữ viết trực tiếp hoặc thông qua hình vẽ), tạm liệt kê như sau: **LOVE** <Tình Yêu>, **HEART** <Trái tim>, **ROMANTIC(ISM)** <(Chủ nghĩa) Lãng mạn>, **DREAMER** <Kẻ mộng mơ>, **ACROBAT** <Diễn viên xiếc>, **YOUTH** <Tuổi trẻ>, ... Do không còn ngữ cảnh chi tiết nữa, việc 'TÁ' hay 'KÉ' gần như bị bỏ qua, vậy nên những chỉ dấu cụ thể này trở nên độc lập, cùng với các đường nét chồng đè và lớp lớp màu sắc bật lại, chúng thiết lập một hệ thống ký hiệu thẩm mỹ, một lớp biểu tượng trung gian thay vì là đối tượng được diễn giải của tác phẩm. Trí tưởng tượng của người xem, thông qua hệ thống này mà được kích thích và gợi mở, trong khi tư duy thôi bị dẫn dắt. Việc diễn giải các biểu tượng sẽ theo đó được giải phóng khỏi khuôn thước của chính trị, đạo đức và văn hóa.

Đi từ một xuất phát điểm hết sức cụ thể, chủ quan (dựa trên tư liệu ảnh phổ biến và có sẵn), qua một quá trình lao động với hàm lượng cao của nghệ sĩ và sự nhẫn nại liên tục được đẩy đến tận cùng, 'Thôn thức mệnh mang' tiến tới một chính thể bị làm nhiễu, có phần trừu tượng nhưng phải chăng cũng vì thế mà gần hơn với bản chất, khiến ta nhìn thấy rõ thêm và bớt đi phần thiên vị cái hình ảnh ban đầu? Hẳn như Roland Barthes đã nhận định trong cuốn sách cuối cùng của mình 'Camera Lucida' rằng: "Sau rốt - hay ở một giới hạn nào đó - để nhìn một bức ảnh thật rõ ràng, tốt nhất ta hãy rời mắt đi chỗ khác, hay nhắm mắt lại. Một lần Janouch đã bình luận với Kafka rằng 'Điều kiện cần thiết cho một hình ảnh nằm ở thị giác/việc nhìn; còn đáp lại Kafka nói rằng: 'Chúng ta chụp ảnh mọi thứ để giảm tải chúng khỏi tâm trí / bộ nhớ của ta. (Gần tương tự như vậy thì) Những câu chuyện tôi viết là cách để tôi có thể nhắm mắt lại"

Nếu xem từ góc độ đó, thực hành của Lê Quý Tông đã cung cấp cho ta một cách để thử "nhắm mắt lại" và kháng cự lại sự bủa vây của những thông tin thị giác hỗn loạn, hư hư thật thật trong một thời đại bùng nổ thông tin và truyền thông. Đây cũng đồng thời là một nỗ lực giải phóng với chính bản thân nghệ sĩ, khi dừng việc đặt mình ở trong thế đối nghịch độc tôn để chất vấn tính xác thực của các lưu trữ hình ảnh. Không còn mang cặp mắt u uẩn và bình lặng hoài nghi về thời gian, lịch sử và ký ức như ở series 'Lam | True Blue', lần trở lại manzi của Tông với 'Thôn thức mệnh mang' như đeo một đôi cánh tinh thần tươi trẻ, phóng khoáng hơn; bạo dạn, trực tiếp đón nhận đời sống và bản chất loài người trong cả những phần chiếu chân thực và ảo tưởng, trong sự chằng chịt của đắm say và những xấu xí và bạo tàn. Nhưng đó cũng là một vị trí gian nan với người nghệ sĩ, giống như nhân vật kẻ làm xiếc trong tranh của anh - phải liên tục giữ thăng bằng, điều tiết giữa nổi bi ai tiên tri và niềm lạc quan hào phóng, để được tiếp tục mộng mơ trong lúc biết rằng mình đang mơ mộng.

Chương trình mở xưởng của Lê Quý Tông sẽ bắt đầu vào 24 tháng 3 tới hết 22 tháng 4. Vào cửa tự do

---

THÔNG TIN VỀ NGHỆ SĨ

Sinh năm 1977 tại Hà Nội, tốt nghiệp Đại học mỹ thuật Hà Nội năm 2000, Lê Quý Tông là một trong những nghệ sĩ tên tuổi của nền mỹ thuật Việt Nam hiện đại.

Thời gian, ký ức, lịch sử và quá trình liên tục chất vấn bản chất là những nguồn cảm hứng bất tận nuôi dưỡng sáng tác của Lê Quý Tông. Thực hành của Tông trong khoảng mười năm trở lại đây tập trung vào các thử nghiệm với 'tệp đầu vào' gồm: chất liệu hội họa truyền thống, họa tiết trang trí và những lưu trữ hình ảnh có sẵn trên internet; và mới nhất có thêm sự tham gia của kỹ thuật in lưới. Giải cấu trúc, phá hình ảnh gốc, chơi với đường nét và chồng lấp các mảng màu; mỗi tác phẩm của Tông đều là kết quả của một lượng lao động cực lớn. Cắt bỏ đi ngữ cảnh ban đầu, xóa nhòa các ranh giới trong tự sự gốc của tư liệu ảnh đầu vào, các tranh của Tông kích thích trí tưởng tượng và khơi gợi cảm xúc nơi người xem, mở ra những diễn giải tự do hơn về lịch sử và chính bản thân con người, vượt ra khỏi các khuôn thước của chính trị, đạo đức và văn hóa.

Lê Quý Tông đã tham gia nhiều triển lãm và sự kiện nghệ thuật trong nước và quốc tế. Các triển lãm cá nhân tiêu biểu gần đây của anh bao gồm: Lam | True Blue (Manzi Art Space, Hà Nội, 2015); Vàng Ròng | True Gold - Chương I: 'Con đường tới tự do' (Địa Project, tp. Hồ Chí Minh, 2016); Vàng Ròng | True Gold - Chương II: 'Lòng trung thành' (Vingallery, tp. Hồ Chí Minh, 2018); Vàng Ròng | True Gold - Chương III: 'Tàn cuộc' (Flamingo Đại Lải, Vĩnh Phúc, 2019).

Tranh của Lê Quý Tông có mặt trong bộ sưu tập nghệ thuật của Bodnar (Bodnar Art Collection) và bộ sưu tập nghệ thuật đương đại Việt Nam Post Vidai, Thụy Sĩ, cùng nhiều sưu tập cá nhân khác.